

(21)

(D) IV. 1. Tantárgyleírások

Tantárgy neve: Makroökonómia	
Mely szakokon oktatják: földrajztanári (az egyszakosoknak kötelező), geográfus szak	
Tantárgyfelelős neve: dr. Kurtán Lajos	Tantárgyfelelős beosztása: egyetemi docens

Tantárgy besorolása: kollégium (kötelező)	
Tantárgy heti óraszám: 1	tanóra elmélet
Tantárgy heti óraszám: 1 (3 csoportban!)	tanóra tantermi gyakorlat
Tantárgy heti óraszám: –	tanóra laboratóriumi gyakorlat
Előírt külső szakmai gyakorlat: –	
Tantárgy összórása: 28	tanóra
Tantárgy félévigénye: egy	félév (a 2. szemeszter)
Számonkérés módja: kollokvium, ill. azt "kiváltó" megajánlott jegy	
Tantárgyhoz rendelt kreditek száma: –	kredit –

Tantárgy elsajátításához feltételezett tudásanyag, előképzettségi szint:

A középiskolai közismereti tantárgyak anyaga, ill. a mindennapi gazdasági jellegű tapasztalások.

Tantárgy célja, célkitűzései:

Megismertetni a hallgatókat a közgazdaságtan alapkérdéseivel, remélhetőleg felkeltve érdeklődésüket, ösztönözve őket további, ezirányú tanulmányok folytatására és az ismeretek alkalmazására; ezáltal alapozó szerep betöltése a földrajztanári és a geográfus szakon folyó szakmai tantárgyi képzés vonatkozásában is.

A tantárgy évközi ellenőrzés módjai:

Kettő (tehát negyedévenkénti) zárthelyi dolgozat; ha mindkettő legalább közepes, akkor megajánlott jegy; különben kollokvium. Házidolgozat is készíthető megbeszélte témából; eredménye beszámít a kollokviumi jegybe; ugyanígy a gyakorlatokon való jó szereplés is.

A tantárgy tartalma:

A makroökonómiai ismeretek mellett a legfőbb nemzetközi gazdasági folyamatok tárgyalását is tartalmazza. Részletezve (az Általános közgazdaságtan c. tantárgynál követett számozás folytatásaként)::

HARMADIK RÉSZ. A MAKROÖKONÓMIA ALAPJAI

VI. Célok és eszközök a makroökonómiában. A makroökonómia tárgya és jelentősége. A makroökonómia fő céljai: kibocsátás (output); foglalkoztatottság és munkanélküliség; árak és infláció; külgazdasági mérleg. A makroökonómia fő eszközei: költségvetési politika; pénzügyi (monetáris) politika; jövedelempolitika; külgazdasági politika.

VII. A nemzeti kibocsátás mérése. Miért történik a mérés, a számbavétel? Számbavételi rendszerek (MPS-, SNA-) és fő mutatóik. A nemzeti vagyon. A nemzeti jólét. Személyi jövedelem és rendelkezésre álló jövedelem.

VIII. Költségvetési politika – adózás. Állami költségvetés és államháztartás. Bevételek, kiadások, egyenleg. A költségvetési politika fogalma, funkciója. Automatikus és diszkrecionális politika és fő eszközeik.

IX. Foglalkoztatottság versus munkanélküliség. A munkanélküliség mérése és gazdasági értelmezése, fajtái. Munkanélküliség és kibocsátás. Munkanélküliség és infláció. A munkanélküliség gazdasági és társadalmi hatásai. A foglalkoztatáspolitikai fő irányai és eszközei.

X. Pénzügypolitika – infláció. A modern pénz és pénzügyi politika fő vonásai. Hitelpénz, papírpénz. A mai, modern pénz lényege – pénzteremtés, pénzmultiplikátor, pénzmennyiség. A modern állami pénzügypolitika fő eszközei és hatásai. Az infláció fogalma, mérése, fokozatai, hatásai (költségei), okai, "gyógymódjai".

(D) IV. 1. Tantárgyleírások**FOLYTATÁS**

Tantárgy neve: Makroökonómia

A tantárgy tartalma folytatás:

XI. Gazdasági növekedés – konjunktúraciklusok. A gazdasági növekedés fogalma, mérése, üteme és színvonal, tényezői, típusai. Egyensúlyi növekedés – az aggregált függvények és kapcsolatuk. A kibocsátás-meghatározódás elmélete (az egyensúly klasszikus és keynesi értelmezései). A konjunktúraciklusok fogalma, fajtái, fázisai. A klasszikus konjunktúraciklus mechanizmusa – multiplikátor, akcelerátor és kölcsönhatások. Kereslet-oldali és kínálat-oldali közgazdaságtani közelítések.

NEGYEDIK RÉSZ. A NEMZETKÖZI GAZDASÁG ALAPVONÁSAI

XII. A világgazdaság és a külkereskedelem. A világgazdaság fogalma és fő kapcsolati formái, kapcsolata a nemzetközi munkamegosztással, kialakulása és fő fejlődési szakaszai, szereplői. A külkereskedelem. Miért előnyös a résztvevők számára? A külkereskedelem-politika.

XIII. A nemzetközi pénzügyi rendszer. A nemzetközi fizetési mérleg. Az aranystandard-rendszer. Az aranydeviza-standard rendszer, válsága és összeomlása. A nemzetközi pénzügyi rendszer ma. A nemzetközi pénzügyi szervezetek. Adósságválság, eladósodás, adósságszolgálat.

XIV. A nemzetközi gazdasági integráció. Az integráció fogalma. Mikro- és makrointegráció. Az Európai Gazdasági Közösségtől (EGK) az Európai Unióig (EU). Az EGK előzményei és létrejötte. Az Európai Közösség(ek) (EK), kibővülései és külkapcsolatai. Az EGK-EK-integráció mérlege – fő folyamatok, eredmények és problémák: A vámunió és a közös piac megteremtése. Az agrár közös piac és a közösségi agrárpolitika. A tőke és a munkaerő nemzetközi áramlásának liberalizálása. A monetáris unió. Az EK-integráció továbbfejlesztése – útban az EU felé: az Egységes Európai Okmány és a Maastrichti Szerződés. Az EU és Közép-Kelet-Európa.

A feldolgozás hetente váltakozva 2 óra előadás, ill. 2 óra gyakorlat keretében történik. Az előadásokon elsősorban a témakörök elméleti összefüggéseit, a gyakorlatokon pedig a példamegoldásokon, esetelemzéseken keresztül közvetített praktikus ismereteket dolgozunk fel.

Kötelező és ajánlott jegyzetek, irodalom jegyzék:*Kötelező irodalom:*

- Kurtán Lajos: A közgazdaságtan alapjai. Egyetemi jegyzet. Harmadik és negyedik rész. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 1996.
- Kurtán Lajos: Szemléltető anyagok makroökonómiából. ELTE TTK Társadalom- és Gazdaságföldrajzi Tanszék, Budapest, 1998. (Sokszorosítás.)

Ajánlott irodalom:

- P. A. Samuelson – W. D. Nordhaus: Közgazdaságtan I. kötet. Makroökonómia és III. kötet. Nemzetközi... Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1990., ill. 1991.

A tantárgy tárgyi szükségletei:

- tábla, kréta, írásvetítő, nyomtatott irodalom és szemléltető anyagok, számológép

Tantárgyi vonatkozású kutatások:

A tantárgyfelelős-előadó egyik fő kutatási területe a közgazdaságtan szakdidaktikája (tudományos fokkal rendelkezik; megvalósítja a vonatkozó külföldi és hazai szakirodalom folyamatos figyelését és feldolgozását, az eredmények beépítését az oktatásba.

A tantárgy minőségbiztosítási módszerei és fejlesztési politikája:

- rendszeres anonim kérdőíves felmérések a hallgatók körében;
- folyamatos tartalmi és metodikai fejlesztési törekvések;
- a tantárgyi koncentráció permanens fejlesztése.

Személyi feltételek (létszám, felkészültség):

Előadó és gyakorlatvezető: dr. Kurtán Lajos okl. közgazdász-tanár, kandidátus, PhD, okl. adótanácsadó, adószakértő.